

Algemeen

Nederlandsch Nieuws- en Advertentie-Blad.

N E D E R L A N D E N .

's Gravenhage, den 11. Julij.

Onder de leden der Tweede Kamer die, in de Zuidelijke provincien, niet op nieuw zijn benoemd, bevinden zich, zoo als wij reeds hebben gezegd, de heeren *Troje*, *Rosier* en *Dubus*, van Henegouwen; *Serrujs*, van West-Vlaanderen; *de Moor* en *Mesmaekers*, van de provincie Antwerpen: deze twee laatste zijn vervangen door de heeren *Werbruck-Peeters*, en *van Genechten*. In Oost-Vlaanderen (Gent) zijn de heeren *de Burbure*, van Dendermonde, en *de Houck*, van Sottegoin, benoemd, in de plaats van de heeren *Tack* en *van der Meersch*; de heer *van Crombrugge*, is herkozen. — De Staten der provincie Noord-Brabant hebben benoemd den Heer *A. J. H. Le Heu*, in plaats van den Heer *J. D. van Tuyll van Serooskerken*. De Heer *A. G. Verheijen* en *A. J. J. H. Verheijen*, aftredende leden, zijn beide herkozen. — De Heer *Kerrens de Wolfrath* is door de Staten der provincie Limburg benoemd, in plaats van den Heer *Hannequin*, thans Burgemeester te Maastricht, die verklaard had, in den loop van dit jaar gemelde bedieningen niet te kunnen aanvaarden. De heer *Marschal*, een welsprekend en geleerd voornemer van de *Constitutie*, is in het Groot-Hertogdom, Luxemburg op nieuw benoemd in de plaats van deszelfs ambtgenoot *Collard*; is de heer *Despres*, een oud Kapitein in hollandschen dienst, gekozen. Te Luik, is de heer *Nicolaï*, President bij het Geregts-hof, in de plaats van den heer *Domalius-Thierry*, een der meest geachte leden van de vergadering, opgetreden: de heer *Geradon* is herkozen. Dit geluk is ook te beurt gevallen aan de heeren *Jarges*, te Groningen; *Voet van Winsen*, te Utrecht; en in Holland aan alle de aftredende leden, Jonkheer *J. M. Kemper* daaronder begrepen.

De Leijdsche Cicero, vervaarlijk door zijn schreeuwen,
Met recht ten toon gesteld in 't Advertentie-Blad,
Gaat Brussel en den Haag nog drie jaar lang doen geeuwen:
De slooven danken God, in de eene en de andre stad.

(Vrije navolging van de uitmuntende dichtregelen, die ons door eenen vriend van den Hoogleraar toegezonden zijn, en in ons n.º 56 gevonden worden).

— De Advokaat *Tarte*, de jongste, een der zeven Brusselsche Advokaten, door Zijne Excellentie den Heer van *Maanen* gesuspendeerd in de uitoefening der praktijk, en door het Hof van Assises te Brussel vrij gesproken, wegens het uitgeven eener *Memorie* en *Consultatie* voor den heer van der *Straelen*, schrijver van het werk *de l'état actuel du Royaume*, is tot eene gevangenis van twintig dagen en eene boete veroordeeld, om dat hij in de Pleitzaal verschenen zijnde, op een gezegde van den eersten President *Wastelée*, hetwelk den heer *Tarte* beleedigend voorkwam, eenigzins met drift heeft geantwoord: hij is tegen dit arrest in oppositie gekomen, wederom veroordeeld, en heeft nu zijne laatste toevlugt in cassatie genomen.

— Wij vernemen uit Brussel, dat de heer *Michel-Brialmont*, Schrijver van het Weekblad *l'Écho*, hetwelk Zondags wordt uitgegeven, door het hof van Assises, na drie maanden in hechtenis gezeten te hebben, is veroordeeld tot één jaar gevangenis.

Het is ons volstrekt onmogelijk te gissen, welke misdaad den heer *Michel Brialmont* eigenlijk was ten

laste gelegd. Het *Oracle*, een Dagblad hetwelk anders de handelingen van zekere hooge Ambtenaren, in dergelijke omstandigheden, genoegzaam kent, berigt ons eenvoudig, dat het vonnis steunt op artikel 1 van het Koninklijk besluit den 20. April 1815 te Brussel genomen, welks inhoud nagenoeg overeenkomt met de bepalingen der wet, op den 10. April 1815, voor de noordelijke gewesten gemaakt. Maar het gezegde van het *Oracle* is zeker onnaauwkeurig; want de kracht van gemelde wet en besluit heeft opgehouden, sedert het daarstellen der wet van 8 Maart 1818, waarbij dezelve worden gewijzigd. — Andere dagbladen maken wel melding van de straf aan den Schrijver van *l'Écho* door de Regtbank opgelegd, maar zonder aanhaling van eenige wet of besluit. Eindelijk vinden wij in sommige nieuws-papieren, dat de heer *Michel-Brialmont* was aangeklaagd wegens een artikel op het tienjarig budget, hetwelk, volgens hem, op verre na zoo sterke uitdrukkingen niet bevat, als de redevoeringen van de heeren van *Hogendorp*, *Dotrengre* en *Reijplins* op dat onderwerp; bovendien, vond men het hoogst misdadig, dat hij een artikel uit de *Bibliothèque historique* van Parijs, waarin de lof van onze Ministers, op eenen loon die juist niet zeer vleijend is, wordt gezongen, had overgenomen. — Dewijl de nummers van het dagblad *l'Écho*, welke hier bedoeld worden, niet ter onze kennis zijn gekomen, en wij ook niet weten welk artikel der *Bibliothèque historique* door den Schrijver in zijn blad is geplaatst, bevinden wij ons in de onmogelijkheid om over deze zaak ons gevoelen te uiten. Doch wij kunnen niet nalaten eene aanmerking te maken, op het gezegde van den Brusselschen *Spions-Moniteur*, dat de Schrijver van *l'Écho* zoude veroordeeld zijn, als hebbende gepoogd *twist* en *tweedragt* te verwekken, bij middel van een artikel waarin de Ministerieele waardigheid zoude in de waagschaal gesteld worden, en namelijk de waardigheid van Zijne Excell. den Minister van Justitie, wiens daden als onedel, laag, en wreed worden voorgesteld: (*d'avoir compromis la dignité du ministère et notamment celle de Son Excellence le Ministre de la Justice, en signalant ses actes comme ignobles et cruels: dit zijn de woorden van dien Moniteur*). De Ministerieele waardigheid in de waagschaal stellen en namelijk de waardigheid van den heer van *Maanen!* dat is niet mogelijk; dat kan vooral geen Schrijver! Niemand kan de waardigheid, om het zoo eens te noemen, van een Minister, kwetsen, dan die Minister zelf, en zulks heeft plaats, wanneer Zijne Exoellentie wezenlijk onedel, laag en wreeds daden pleegt. Hij, die den Minister van zoodanige bepaalde daden, ten onrechte beschuldigt, die zich pligtig maakt aan *valsehe* aantijgingen van dien aard, wordt, als lasteraar gestraft, volgens art. 367 van het *Code pénal*. Hij, die eenen ambteloozen burger, zelfs met waarheid, doch zonder wettige (legale) bewijzen en authentieke stukken bij te brengen, eene misdaad ten laste legt, wordt voor de Regtbank geroepen; wil hij als aanklager optreden, dan wordt de beschuldiging van laster opgescherpt, tot dat het regterlijk onderzoek op de daadzaken afgeloopen zij. (artikel 372). Maar eene *was* beschuldiging, in woorden of schriftten, zelfs zonder legale bewijzen, wegens zaken, die volgens de wet mogen openbaar gemaakt worden (*des faits dont la loi auto-*

rise la publicité, artikel 367) en zoodanig zijn trotswens de ministeriele handelingen, kan nooit tot enig regterlijk onderzoek aanleiding geven. — Heeft nu de schrijver der *Bibliothèque historique* zekere daden of handelingen van den Heer Van Maanen, door dien Minister als waar erkend, of anders ook onloochenbaar, zoo als zoude zijn, bij voorbeeld, een besluit van Zijne Excellentie, met eenen hatelijken of onregmatigen naam bestempeld, dit is geen *laster*, maar eene *verkeerde beoordeeling*, welke, volgens geene bestaande wet, strafbaar is. — Zal men zeggen, dat er *onrust* onder de burgers verwekt wordt, wanneer een Minister, *onverdiend*, over de hekel wordt gehaald, of als een ondeugend, onwetend mensch, wordt voorgesteld, en dat de schrijver, die dit *ten onrecht* doet, aldus in de termen der wet van 8 Maart 1818 valt, daar hij het volk, wegens de wijsheid en billijkheid der maatregelen van het Bestuur, *zonder grond*, heeft *ontrust*? dan moet men uit den aard der zaak noodzakelijk toegeven, dat een Minister, die met *recht* van eenen hoogen stand trek van onwetendheid of ondeugendheid is beschuldigd, en de publieke berisping *verdiend*, met nog veel meer reden de straf, bij gemelde wet bepaald, behoort te ondergaan, daar hij aanleiding geeft tot *gegronde ongerustheid* omtrent de handelingen van een Bestuur, waaraan hij deel heeft. Wie zal inderdaad ontkennen, dat de brandstichter, en niet de man die *vuur en brand* roept, de ware oorzaak is van den schrik, in de buurt ontstaan? Zal nogtans iemand, die maar een grein goed oordeel bezit, durven beweren, dat een Minister, wegens misdaden, gepleegd in het uitoefenen zijner bediening, *juist als rustverstoorder*, en ingevolge de wet van 8 Maart 1818, moet gestraft worden? Dit zou bespottelijk zijn: d s ook alle regterlijk vervolg tegen den schrijver van meer of min *ongegronde* aanmerkingen op het gedrag der Ministers.

Onze bedoeling is geenszins, de uitspraak van het Hof te Brussel als *onrechtvaardig* te doen voorkomen: wij zeggen het nog eens: de *considerans* van het vonnis, de beweegredenen, de aard zelf der aanklagt zijn ons onbekend. Wij willen alleen te kennen geven, dat de *opgave* van den nieuwen Brusselschen *Spions-Moniteur*, naar gewoonte, valsch is. In Holland, zou niemand op de aangeduide gronden veroordeeld worden; dus waarschijnlijk ook niet te Brussel. — De Uitgever en Drukker van *Pischo*, was niet in rechte betrokken. Wij zullen deze aanmerkingen sluiten, met de aanhaling van een uitmuntend stuk, in het laatste nummer van de *Weegschaal* geplaatst, hoezeer hetzelfde hier volstrekt zonder eenige toepassing zij, en als eene eenvoudige *herinnering* moet aangezien worden.

Verachting behoort dien genen te treffen, die de vrijheid van drukpers op eene willekeurige wijze aan banden legt en de *liberale* bepalingen der Staatswet, op eene schaamteloze wijze vertreedt. — Indien men aan het artikel 227 eene uitgebreide en eene naar goedvinden uitgedachte beteekenis geeft, dan baat het ons niets, of dat artikel in de Grondwet al dan niet aanwezig is. De ware en eenvoudige zin van hetzelfde is eenvoudig deze: schrijf en geef uit wat gij verkiest, maar draag zorg niemand te *beledigen*, want als gij dit doet, zijt gij volgens de Wet strafschuldig, en uit zoodanige belediging ontstaat dan *niets meer dan de actie van Calomnie of van injurie*. — Maar wat is wel eens het geval? Alles wat niet strookt met de denkbeelden van zekere hooge personaadjen, wordt gehouden voor eene poging om de maatschappelijke orde omver te werpen, en *twist, tweedragt en oproer te strooijen en te verwekken* tusschen de vreedzame burgers. Deze onregmatige uitlegging van het artikel 227 der Grondwet, is geenszins vereerend en vleijend voor de bewoners van Nederland, aangezien zij daardoor schijnen gerekend te worden, al zeer ligtelijk tot *onrust en kwaadwilligheid* te kunnen worden aangespoord, iets, hetwelk toch inderdaad hun hoofdgebrek niet uitmaakt, want het is zeker dat zij *al meer dan eens* hebben getoond, voorbeelden te zijn van *vreedzaamheid, lijdzaamheid en geduld*. — Wij erkennen dat elke poging om de ingezetenen te *verontrechtigen*, hoogst misdadig is; maar wij zijn tevens ook van oordeel dat men niet begeerig naar straf wezen moet, indien men niet waarachtig is overreed en overtuigd dat er werkelijk pogingen tot verwekken van *onrust* bestaan. De Wet van 10 April 1815 was zeer noodzakelijk in dien tijd van gevaar; maar wanneer de oorzaak ophoort aanwezig te zijn, behooren dan de gevolgen niet mede te vervallen? Wij zouden veel kunnen antwoorden op de vraag, of het publieke rust of *publieke onrust* bevordert, als hooge Ambtenaren niet beginnen met het voorbeeld te geven van eene stipte naauwgezetheid ten opzichte der Grondwet.

FRANKRIJK.

Parijs, den 6. Julij.

De Hertog *Dcazes* vertrekt den 8. dezer naar Londen; maar wordt spoedig terug verwacht.

De Kamer der Afgevaardigden beraadslaagt nog altijd over het *Budget van ontvang.*

De Markies *de la Tour du Pin*, gezant bij het Hof der Nederlanden, gaat in dezelfde hoedanigheid naar Turin.

ENGELAND.

Londen, den 7 Julij.

Het rapport der Commissie, door het huis der Lords benoemd, om de papieren betrekkelijk tot de aantijgingen tegen H. M. de Koningin te onderzoeken, en de hierop gevolgde akte van beschuldiging zijn aan de Kamer voorgelezen. De Koningin wordt aangeklaagd wegens overspeligen omgang met zekeren *Bergami*, die eerst haar dienstknecht en welhaast tot eenen hoogen post verheven werd.

Tegen gemelde rapport is een verzoekschrift van H. M. ingeleverd. Lord *Liverpool* heeft de *Bill van straf* ter tafel gebragt, waarbij wordt voorgesteld dat de Koningin verstoken blijve van haren titel en voorregten, en dat het huwelijk tusschen H. M. en den Koning vernietigd worde.

De heeren *Brougham* en *Denman*, Raadslieden der Koningin, hebben in het Hoogerhuis verklaard, dat de aantijgingen valsch en lasterlijk zijn. De tweede voorlezing van de *Bill* is op Maandag 10 Julij bepaald.

MENGELWERK.

Aan den Redacteur van het Algemeen Nederlandsch Nieuws- en Advertentie-Blad.

Groningen, den 8 Julij 1820.

MIJNHEER!

Ik heb in sommige uwer bladen, die ik met zoo veel graagheid lees, gezien, dat gij eenige aan U toegezondene stukken, niet hebt kunnen plaatsen, zonder overlegging van bewijsstukken, ter staving van derzelve inhoud. — Zoodanige documenten kan ik ook niet produceeren; doch daar dezulke, tot mijn oogmerk relatief, bij ons Gouvernement zelve berustende zijn, wil ik UEd. verzoeken, dezen, zonder overlegging van stukken, hetzij dan in zijn geheel, of wel bij verkorting, eene plaats te vergunnen, om langs dien weg, waar het mogelijk is, onze Commissie van Liquidatie, tot barmhartigheid te bewegen, ter uitbetaling van het tractement aan oude militairen, reeds sedert zes en een half jaar, aan hun competente, of anderzins zoo gulhartig te willen zijn, om het nog langer verwijl daarvan, of wel het geheele verlies van dien, aan de belanghebbenden, publiek bekend te maken, ten einde, zij zich met de voldoening daar van, niet langer vruchteloos, zouden vleijen.

Ik ben een oud Wachtmeester; in de Campagnes, welke door onze Troupes moesten gemaakt worden, heb ik met allen ijver gedeeld, en in dezelve eervolle wonden bekomen. Nu, zal UEd. wel zeggen, dat was ook niet meer dan pligt: regt zoo, Mijn Heer; mijne voorrede, is ook al reeds veel te lang; maar het is ook niet meer dan regt, dat men voor zijne verdiensten, de geaccordeerde beloning ontvangt; heb dus nog een weinig geduld, met een oud soldaat.

Ik was tijdens de regering van Keizer Napoleon, al reeds gepensioneerd, met een honderd en twintig guldens jaarliks; maar, bij de gelukkige omwenteling in het laatst van 1813 en het begin van 1814, toen de Kozakken met hunne pieken en groote sabels opkwamen, had ik, met alle mijne *Collegas*, het laatste kwartaal-pensioen van het Jaar 1813 nog te pretendeeren; In Mei 1814 werd te Parijs, bij besluit der *Gealligeneerde Mogendheden*, aan ons beloofd, dat dit kwartaal, bij liquidatie, door ons nieuwe Gouvernement, aan ons zoude worden uitbetaald, en daarop, heeft mijn geduldige kostbaas, die ook maar een arbeidsman is, mij, mijn kostgeld, tot nu toe gecrediteerd; ik heb naderhand, bij de betaling van mijn Pensioen telken halven jare, wel op nieuw meer afbetaald, maar die gezegde drie maanden, zijn altoos (als hebbende dezelve van het Land nog te goed) onafgedaan gebleven. En nu is er sedert dien tijd, alreeds zesmaal Mei verloopen, zonder dat ik, noch mijn brave schuldeischer, iets hebben; dan alleen onze respectieve oude pretentien. — De Heer Staatsraad *Canneman*, heeft zoo vele jaren, met die Commissie belast, met zoo veel ijver daar aan gewerkt, dat Zijne Excellentie, mogelijk

wit vreeze van bij dien post arm te zullen worden, denzelven heeft afgestaan, aan andere Heeren, die, welligt door de schuld van hunne langzame bedien- den; met diezelve vereffening en likwidatie (als het werk althans in daghuur betaald wordt) ook nog geen azijn bij hunne saus, zullen kunnen verdienen; want die hebben doch ook al, voor meer dan twee jaren, telke reize halve couranten vol van hunne uiterste termijnen aangekondigd, en zijn nog niet meer gevorderd, dan alleen, dat men ons cindelijk heeft wijs gemaakt, » er zal nu eene uitloting plaats heb- » ben, waar nu een ieder volgens zijn uitgelot N.º » zal betaald worden." Doch zie daar, ik ben ook reeds al meer dan een half jaar uitgelot, hebbe daar en boven, ook al meer dan drie guldens, aan onder- scheiden kosten gedaan, en ben nog een en dezelfde, als mijne kameraden, die niet uitgelot zijn.

Maar het onbegrijpelijkste van al is, dat zoo vele Heeren Hoofd-Officieren, voor meer dan twee jaren, hunne voldoening reeds hebben ontvangen, en wel, lang bevorens men nog ooit om eene uitloting voor de betaling hadde gedacht! Ik kan niet wel vatten, waarom men de genen die het meeste geld hebben, het eerste betaalt.

Men zal ons met het vertragen dezer betaling, ook zeker herinneren, dat het vereffenen dier likwidatie, veel werks en rekenschap vereischt: dit stemmen wij gaarne toe, bij sommige gevallen, doch nimmer in betrekking tot de militaire Pensioenen! dat zien wij voorzeker ten eersten ontkenf, door de reeds gedane mitbetaling, aan de heeren Hoofdofficieren; 2º, dat het debit van 1813, tot op heden, en tot ultimo, het zelfde blijft, zoo dat mijn te goed hebbende f 30- van 1813 ook heden niet anders kan zijn, dan 5 maal 6-guldens. Maar nog behalve dat, schoon ik in het geheel geen Kantoorbedienende zij, neen; daar toe ben ik veel te lomp; zoo wil ik echter, zeer gemakkelijk, in een termijn, als van Mei 1814 tot op dato dezer, wel berekenen, hoe vele hoefnagels, tot het beslag van een geheel escadron paarden, noodig zijn, zonder nog een duizenddeelig decimaal, te kort te komen; en dat is toch eene geheele andere rekening, dan dat ik door mijn langwijligen arbeid 5 tot 3 zou reduceren, bij voorbeeld f 100 in 1813 staat heden tot 60, hoe staat dan de wachtmeester Paarderijder met zijn f 30? antwoord - f 18 - *Kneveldwaard Paarderijder* heeft f 12 verlies, voor interest van zijn geld; eene schoone re- kering, maar zeker naar den nieuwen trant; want ik heb nooit zoodanig voorbeeld, in het boek van *Bartjes* aangetroffen; het is zoo, doch ik wenschte bij pro- vintie, die f 18, maar in mijne duimen te hebben!

En nu, mijn heer, wilde ik met eene menigte mijner Ambtgenooten, ~~zamen treden~~ ~~en de zaak te doen?~~ Rekwesten kunnen dus niet helpen, daar wij heb- ben wij te veel ondervinding: kwijtschelden kunnen wij ook niet; want, het is en blijft, mijns inziens, toch altoos eene wettige pretentie, daar zoo menige arme vrouw en kinderen om zuchten; en hoewel ik juist, in dat geval niet zij, zoo wilde ik echter gaarne, tot aan mijn dood, mijn braven kostbaas en zijne vrouw, schoon mij dezelve nog nimmer gemaand heb- ben, evenwel, hun billijk competerende kostgeld be- talen; daar ik nooit geen kans toe zie, dan met de voorzeide drie maanden pensioen te ontvangen! Moet ik zonder voldoening daar van, de eeuwigheid instap- pen, dan was het zeer te vreezen, dat ik, of mijn kostbaas, of mogelijk ook wel beide, na onzen dood, nog aan het Bureau van likwidatie, in den Haag, zouden komen spookan, het geen lastig zou zijn voor die heeren: God weet of ze niet van schrik sterven; en dat ware toch jammer!

De gepensioneerde Wachtmeester,

D. PAARDERIJDER.

Uit zekere Staat, den 9. Julij.

De verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten- Generaal zijn allhier afgelopen; en, zie daar! wie had het ooit gedacht? onze *Whist-speler* is weder ingekozen!!! Wij zijn lieden die voet bij stuk houden.

Gij ziet dus dat de heeren Staten dezer provincie zeer veel goeds verwachten van de zoó gemoedelijke vermaning door Uw Ed. aan dezen Afgevaardigde, in het afgelopen jaar, over de waarneming zijner pligten, gehouden (n.º 2) van 1819): want dat H. H. E. E. Groot Achtbare eene theoretische en praktische uitmuntendheid in het *whist-spel* gelijk zouden stellen met de waarneming van de zoó belangrijke pligten der nationale vertegenwoordiging, dit kan en mag men immers niet veronderstellen! —

Hoe dit echter ook zijn moge; *Voltaire* heeft het reeds gezegd: *tout est au mieux dans ce meilleur des mondes*; want het weder ingekozen lid der Staten-Generaal, is waarachtig een braaf en eerlijk man, die in de beoordeeling en kennis der *onder- mansche* zaken voor zijne collega's uit dit gewest niet behoeft onder te doen; en ware hij niet weder ingekozen, zoo vlaste er iemand op, en niet zonder gegronde hoop van een' goeden uitslag, die, zoo als de gemeene man zegt, *met God en de heele wereld den gek scheert*, en, die misschien even veel geest als de andere *materie* heeft, maar die de hooge Ver- gadering, juist door dien vluggen geest, te dikwijls in gevaar zoude gebragt hebben, een paar Ministers met zware hoofdpijn te zien naar huis gaan.

Ut, re, mē.

Haarlem, den 9 Julij.

MIJNHEER!

Met genoegen heb ik de aanmerkingen in uw laatste n.º gelezen, over de zamenstelling en de verkiezingen van de Vergadering der Staten van Holland, waarin, onder eenige onnaauwkeurigheden (bij voorbeeld dat de stemmingen, bij de Ridderschap, op voordragt van den President, en niet bij geslotene briefjes zouden gaan) vele waarheden gevonden worden. — Ik kan u zelfs stellig verzekeren, dat, wat de knappe en werkzame leden der Gedeputeerde Staten betreft, er in de jong- ste Vergadering van Holland reeds door vele verstant- dige leden zwaarigheid gemaakt is, om de afdoening van zaken van belang aan de Kollegien van Gedeput- eerden, overtelaten. Het is ook niet te verwonderen, als men, bij voorbeeld, in Zuid-Holland, ziet, dat om- de werkzaamheden van den Greffier te verligten, be- halve den in het vorige jaar herkozen geestigen van B....., hun dit jaar de verlietste van S. N. is toegevoegd; schoon men echter alnog van de- zen laatsten niet te vreezen heeft, dat hij *maar eens* in de week, langs den nieuwen aan den trekvaart gelegden straatweg, in de vergadering zal overkomen. Wat den baron van P..... betreft, het is mede onnaauwkeu- rig, dat Z. H. Ed. de vergadering van Gedeputeerden van Noord-Holland zoude verzuimen voor de jagt. Z. H. Ed. jaagt nooit, op wild, maar staat veeleer de belangen der provincie voor, door het houden van Springhengsten, een onderwerp, waarover hij, zoo als mij is verzekerd, in de laatste vergadering van Holland, zijne welsprekendheid tegen zijnen vriend G..... van E....., ten koste der gaap-spielen van alle de leden, een uur lang, aan den dag gelegd heeft. Ik noeme mij,

Uw bestendige Lezer,

R.

CORRESPONDENTIE.

Wij ontvangen eenen vrij driftigen Brief van den Heer J. P. Mauritsz Ganderheijden, Advokaat te 's Her- togenbosch, schrijver van de *Redevoering ter Nage- dachtenis van M. Carl Gerard Hultman*: de *Auteur* beklagt zich, over het extract van zijn werk, door ons in n.º 55 van het *Advertentie Blad*, den 8 Julij geplaatst. Zijn oogmerk bij de uitgave dier *Redevoering* » en de bedoeling der zinsneden, door ons daartuitge- » kipt, waren geenzins om eenige hooge Nederlandsche » Auteurs te beschimpen, en aan de kaak te stellen: » men kan het geheele doel der verhandeling in de » voorrede ontdekken; de Schrijver verklaart plegtiglijk » geen ander oogmerk hoegenaamd te hebben gehad. » De grootheid eener deugd, en vooral van de zoó- » danige welke zeer na, aan eene tegenovergestelde » ondeugd grenst, laat zich het best gevoelen, door » die tegenovergestelde ondeugd; in haar eigenaartig » karakter te schitteren. Van daar, het Beeld van die » aanbidders der opgaande Zon, enz..." (Een stuk, door ons, om deszelfs fraaiheid en justheid, bij voorkeur overgenomen) naast het Beeld van *Hultman*. » De » heer *Ganderheijden* heeft alleen getracht, aan zeker » oppervlakkig oordeelend en ligt veroordeelend pu- » blick door te doen opmerken hoe *Hultman*, die de » hoogste Staatsambten bekleedende, in de gelegenheid » was, om de menigke schatten te vergaderen, als, door » *speculatie in de publieke fondsen*, echter arm en » grave daalde, te doen gevoelen, dat die Staatsman, » in zijnen aanleg, en in zijne beginselen, niet tegen- » staande zijne misslagen, in de daad achtigwaardig » was.

De Schrijver vertrouwt dat er thans, omtrent zijne oogmerken, bij ons geene twijfelingen meer zullen

kanen overblijven, en dat wij het ongelijk, hem te vergeven, door als zijne woorden en beslissingen, tegen derzelve eigenaartige strekking, eene uitlegging naar onzen smaak te geven, naar ons verstandigen zullen herstellen."

Wij vertrouwen, dat wij aan het verlangen des Schrijvers, door het plaatsen van dit uittreksel, hebben voldaan; maar wij gelooven niet dat er voor hem eene genoegezame reden bestond, om deze uitlegging eenigzins noodig te achten. Wij hadden immers verklaard, onder de hooge Nederlandsche ambtenaren niemand te kennen, die door den Schrijver, in de aangehaalde zinsneden, zoude kunnen bedoeld worden.

De Schrijver wenscht te vernemen, of er ook bij ons eenige redenen mogen bestaan, om de tegenwoordigheid van den heer *Holvoet* bij het uitspreken dezer redevoering, zoo speciaal te vermelden? Men oordeele nu over die specialiteit: wij hadden ons extract gesloten met deze woorden, uit de redevoering: *onder de uitmuntende hoed. w. i. g. h. e. t. e. n. v. a. n. H. u. l. t. m. a. n. w. o. r. d. t. o. o. k. , m. e. t. r. e. g. t. g. e. r. e. k. e. n. d. , d. a. t. m. e. n. h. e. m. n. o. o. i. t. v. a. n. e. i. g. e. n. w. a. a. n. e. n. t. r. o. t. s. c. h. e. i. d. h. e. e. f. t. k. u. n. n. e. n. b. e. s. c. h. u. l. d. i. g. e. n.* Hier op volgt een punt. De nieuwe regel (a. linea) zegt, eenvoudig: » De heer *Holvoet*, opvolger van den heer *Hultman*, was bij het uitspreken dezer redevoering tegenwoordig." Wij hadden, zeer natuurlijk, gedacht, dat het den Schrijver aangenaam zoude geweest zijn, indien onze lezers vernamen, dat hij bij deze gelegenheid, zulke aanzienlijke toehoorders had, eene omstandigheid, die hij zelf aan zijne lezers zeer speciaal had doen opmerken, toen hij deze woorden liet drukken: *gij allen, thans alhier te zamen gekomen, waaronder ik de eer heb uw Hoog Edel Gestrenge, Mijnheer de Staatsraad, Gouverneur van dit gewest, eerbiediglijk en welmeenend te begroeten.* De Schrijvers zijn toch lastige menschen! Met een Dichter moet men geduld nemen: maar een Redenaar!...

Men zou het denken, dat wij nu op al de bezwaren van den Heer *Ganderheyden* hebben geantwoord: neen; hij vraagt ons nog daarenboven, waarom het ons verwondering baart, dat dit stuk nu eerst in het licht is verschenen? Goede hemel! dit verwondert ons in het geheel niet. Wij hebben gezegd: *deze redevoering, op den 15 April uitgesproken, is nu eerst in het licht verschenen.* Het komt ons voor, dat eene christelijke uitlegging van onze woorden zich aan den geest van den schrijver in dezer voege konde voorstellen: » het spijt den Redacteur van het Advertentie-Blad, dat hij mijne Redevoering niet onmiddellijk na het uitspreken derzelve, aan zijne lezers heeft kunnen aanbevelen: nauwelijks is mijn werk in het licht gekomen, of hij tracht door een uittreksel, naar zijn smaak, den schrijver op eene gunstige wijze te doen kennen: hij verontschuldigt zich bij zijne lezers, ingeval het aan iemand verwondering baarde, dat hij tot in Julij heeft gewacht, om melding te maken van eene Redevoering, in April uitgesproken. De man is wat beleefd." — En nu krijgen wij, voor onze moeite, eenen brief van drie bladzijden, waarop staat franco, maar op welks adres de postbeambten hebben geschreven: *zonder geld in de bus gevonden; en wij betalen daarvoor....* waarlijk meer dan het geschied waard is. Wij getroosten ons, nochtans, de kosten van het proces, daar wij het genoeg hebben, uit den brief van den heer *Ganderheyden* te mogen vernemen, dat onze zoogenaamde verwondering wegens het vertragen in het uitgeven der redevoering, spoedig zou hebben kunnen weggenomen worden, door de zoo natuurlijke bedenking dat hij, als praktiseerend Advokaat wel andere bezigheden konde hebben.

Wij zullen het korter maken, met den krijgsman die ons, ook uit 's Hertogenbosch, eenen brief, en wel degelijk eenen gefrankeerden brief, schrijft. Deze geleerde vindt het onvergeeflijk, dat wij in ons Dagblad n.º 54, met onze gedachten, over de stokslagen die aan militairen worden uitgedeeld, voor den dag komen. Wij gebruiken de eigene uitspraken van den hierwen Correspondent: » Gij spreekt van militaire zaken, en men kan voele en tasten dat het een boek is, uit wiens mond gij spreekt. Vraag elk waar militair of de kaporaalstok niet een vesting tegen de wind is. — Van alles kan men misbruik maken; maar van de stok beredeneert den burger verkeert het nadeel, wijl zulks zijn vak niet is. Zoo die stok op een gepaste wijs aageerde, gewis bragt het dit voordeel aan, de soldate stand was beter, er werd veel minder gestraft en den soldaat was gewis gelukkiger en dan eerst hadde wij soldaten. Welke schoone discipline heerst er.. enz.."

Dat die heer uitmuntend kan schrijven, is nu reeds gebleken; maar wij wenschten wel, dat hij zich inzonderheid meer wilde toeleggen op het lezen, eene nuttige kunst; hij zou dan eens gewaar worden, dat het artikel *Kaporaalstok*, hetwelk hem in ons n.º 54 zoo sterk hindert, letterlijk uit een maandwerk, tot daartoe van alle staatkundige besmetting vrij gebleven, is ontleend: aldus zijn alle zijne fraaie complimenten van regtswege gedresseerd aan de eerzame juffr. *Euphonia*, wonende te Utrecht.

A D V E R T E N T I E N.

JOH. VAN DER HEY, te Amsterdam, geeft heden uit, de volgende nieuwe Werken:

I. M. VALERIUS MESSALA CORVINUS, geschetst in eenige Tafereelen uit de *Romeinsche Geschiedenis*, gelurende zijn leven: door M. C. VAN HALL, Ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, en Lid van het Koninklijk Institut; eerste deel, gr. 8.º, met gegraveerde titel en vignet en vele andere vignetten versierd, en gebonden in geplaatdrukte kartonne banden; het tweede en laatste deel is ter Perse.

Van des Auteurs: C. C. PLINIUS SECUNDUS en GE-DICHTEN, voorheen uitgegeven, zijn mede nog eenige exemplaren te bekomen.

II. LOTGEVALLEN en vroegere ZEEREIZEN van JACOB HAAFNER, volgens deszelfs nagelate papieren, uitgegeven door C. M. HAAFNER; met platen, titelvignet en het portret van den Auteur. Eén deel.

III. PROEVE eener GENEESKUNDIGE PLAATSBE-SCHRIJVING (*Topographie*) der Stad AMSTERDAM, door Cs. Js. NIEUWENHUIS, Med. et Chir. Doctor, Lid van de Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevochtigt in Holland, derde deel; in groot 8vo., met gegraveerde titel en vignet, door *Smies en Marcus*, en met tabellen en platen: Het vierde en laatste Deel is ter Perse.

IV. AANTEEKENINGEN, gehouden gedurende mijnen marsch naar, gevangenschap in en terugreize uit RUSLAND, in de jaren 1812, 1813 en 1814, door J. C. VAGEVIER, Kapitein der Infanterij, in dienst van Z. M. den Koning der Nederlanden, Ridder van de Militaire Willems-Orde, vierde Klasse; in gr. 8vo., met gegraveerde titel en vignet, door *Smies en Marcus*.

V. KERN der LEERE van GOES KONINGRIJK, volgens den inhoud der *Bijbelsche Geschiedenis*, door Dr. JOH. JAKOB HESS; uit het Hoogduitsch, met een Voorberigt van WESSEL ALBERTUS VAN HENDEL, Hoogleeraar aan het Athenaeum-Ilustre te Amsterdam, in groot 8vo., met gegraveerde titel en het portret van den Auteur.

VI. Het derde en laatste Stukje van de KERKKLOKS-TOONEN. — HERINNERINGEN uit het *Leven van eenen jongen Geschiedenis*, door F. STRAUSS, uit het Hoogduitsch, met een Voorberigt van W. A. OORLANS, in groot 8vo. Van het 1ste en 2de Stukje dezer Werken zijn nog eenige weinig exemplaren te bekomen.

VII. VERZAMELING van REGLEMENTAIRE en ORGANIEKE WETTEN en VERORDENINGEN der Maatschappij van Weldadigheid, voorafgegaan door eene ophelderende Inleiding. (Uitgegeven van wege de Permanente Commissie der Maatschappij.) Eén deel.

Proeve van een antwoord op de vraag: *zijn er SPOKEN? hebben er VERSCHIJNINGEN van OVERLEDENEN of van GEESTEN plaats?* door Dr. J. H. A. H. . . . ., en door den Schrijver zelven uit het Hoogduitsch vertaald; hier en daar verbeterd en vermeerderd. Voor 18 Stuivers te bekomen bij J. IMMERZEEL, JUNIOR, te Rotterdam en alom.

Lang heeft men hier te Lande algemeen verlangd naar een Werk, waarin door eene ervaren hand opgeteekend waren Voorschriften, met betrekking tot alles, wat met de bewaring der gezondheid in eenig verband staat. Buitenlanders bezitten zulke Werken; doch daaronder munt boven allen uit: het GEZONDHEIDS-BOEK van Doctor WILLICH, dat tot twaalfmaal toe bij grooten getalle in Engeland is gedrukt en herdrukt, en dat het Huisboek is, en blijven zal, van alle standen. Honderde lijdens danken daaraan het terug bekomen van hunne gezondheid; duizende gezonden het behoud van kracht en welstand. WILLICH is de vraagbaak van groot en klein, van rijk en arm, van oud en jong; in geen geval, omtrent geen enkel punt, dat voor de gezondheid van belang is, kan men hem raad vragen, of hij geeft raad, en die raad is altijd proefhoudend goed voor beide de seksen. Eene zeer bekwame hand heeft dit voortreffelijke boek, onder het oog van de kundigste Geneesheeren, voor onzen landaard in het Nederduitsch bewerkt en uitgegeven, onder den titel van: GEZONDHEIDSBOEK, behelzende wat er is, tot behoud van Ligchaams-welvaart en sterkte, reeds bij de OPVOEDING, en verder tot op den OUDEN DAG, ten aanzien van *Lucht en Weder, Reinheid, Kleeding, Spijs en Drank, Oefening, Rust, Slaap, Gemoezesteldheid, Zintuigen*, vooral Oogen, enz., enz., moet worden in acht genomen. De uitgave van dit Werk, bestaande in twee boekdeelen compleet, geschiedt heden bij J. IMMERZEEL, JUNIOR, te Rotterdam, en bij zijne Correspondenten, tegen den prijs van f 5 - 12 - :

SCHIEDAM, den 10 Julij.

Genever, de 30 Virtels, zonder Fust . . . . . 6½ ƒ

Amsterdamsche Proef . . . . . 7½ ƒ

Zonder de Belasting.